

Quin model ha de seguir la universitat del futur?

ORIOL AMAT

Catedràtic d'Economia Financera i Comptabilitat de la Universitat Pompeu Fabra

L'OBJECTIU DE LA UNIVERSITAT

La universitat viva més antiga del món és la de Bolonya (Itàlia), fundada el 1088. Després, seguirien altres universitats com les d'Oxford, Cambridge o Salamanca. Actualment, es calcula que hi ha unes 25.000 universitats a tots el món, i a països com l'Índia o els Estats Units, n'hi ha 4.354 i 3.228, respectivament. Ja des dels inicis, les universitats han tingut com a principal objectiu el coneixement. Per una banda, generant coneixement amb l'activitat de recerca i, per l'altra, transmetent-lo a través de l'ensenyament i transferint-lo a la societat, a través de patents, per exemple. Cada cop més es vincula el coneixement generat i transmès a la millora del benestar de les persones, tant a nivell local com global, i també a la sostenibilitat del planeta.

CANVIS ACCELERATS EN EL MÓN DE L'ENSENYAMENT

Des de fa uns anys, però, estem vivint trans-

formacions molt importants en qualsevol àmbit de la vida. El món està canviant i ho fa a un ritme més ràpid que el de la majoria d'universitats. La globalització i la Revolució Industrial 4.0 (conseqüència de la combinació d'Internet, la intel·ligència artificial, la robotització, el *big data* i el *blockchain*, entre d'altres tecnologies) estan accelerant canvis disruptius en molts aspectes i, entre ells, en les universitats.

La irrupció de la Covid ens està donant moltes lliçons. Una d'elles és que la ciència i la capacitat de transferència a la societat dels resultats científics són el millor pla de contingència. Això és una font d'oportunitats per al futur de la universitat. Una altra gran lliçó és que les TIC tenen un paper cada dia més cabdal; ens han permès el treball, la docència i la gestió a distància facilitant un funcionament en tots els àmbits de l'activitat universitària, que, sense la seva concurrència, hauria estat impossible.

LA UNIVERSITAT DEL FUTUR

Si el món està canviant més ràpid que la majoria d'universitats, això vol dir que cal accelerar la transformació en àmbits com els següents:

RENOVACIÓ DOCENT: cal adequar la docència a les noves necessitats dels estudiants. Com ja hem apuntat més amunt, en els darrers anys tot està canviant, i això afecta els estudiants i els processos d'aprenentatge. Aquesta renovació s'ha de fer pensant en la seva ocupabilitat, i, també, en la seva formació humanística. Les universitats tenen un paper molt rellevant a l'hora de formar bons professionals i, també, bones persones.

RECERCA D'EXCEL·LÈNCIA: l'activitat investigadora ha de potenciar l'avenç de la ciència i el coneixement en un sentit ampli, des de la ciència bàsica a la ciència aplicada, tot passant per la creació cultural i tecnològica.

TRANSFERÈNCIA DE CONEIXEMENT, ACONSEGUINT QUE EL CONEIXEMENT GENERAT A LA UNIVERSITAT IMPACTI POSITIVAMENT EN EL BENESTAR DE LA SOCIETAT: en aquest tema, cal posar-hi més esforços, a fi que la transferència de coneixement (en tots els àmbits de coneixement de la universitat) beneficiï la societat (el teixit empresarial, l'Administració i la ciutadania).

MIRADA UNIVERSAL: ja fa molts anys que les universitats han deixat de ser exclusives per a les elits. Els països que generen més benestar fan possible que totes les persones amb talent, independentment del seu nivell socioeconòmic i procedència geogràfica, puguin accedir a la formació superior. Aquesta mirada universal ha de perseguir, al mateix temps, el benestar global i la col·laboració internacional per a la resolució de problemes complexos.

INCREMENT DE LA INTERACCIÓ AMB LA SOCIETAT: aquesta interacció cal fer-la a partir de fortaleses com són el Consell Social, els antics alumnes i a través d'institucions de diferent caràcter que poden intervenir en els beneficis mutus de la societat i la universitat. Sovint es veu les universitats tancades en si mateixes, a la seva torre de marfil, però això, avui en dia, ja no ens ho podem permetre. Les universitats han de ser palanques per a l'emprenedoria. Cada dia és més habitual que dels projectes de recerca en surtin empreses que troben millors solucions als problemes que té la societat.

INNOVACIÓ OBERTA EN ORGANITZACIÓ I GESTIÓ: davant les oportunitats que ofereix la digitalització i les necessitats de la Comunitat Universitària, cal innovar per a optimitzar l'organització i els processos administratius de la universitat. Aquesta innovació és més complexa en el cas de les universitats públiques, però és fonamental millorar.

En definitiva, la universitat del futur ha de renovar la seva docència, ha de fer recerca d'excel·lència, ha de tenir vocació d'impacte social, mirada universal, interactuar molt amb la societat i innovar contínuament.